

Stanisław Makowski

O formach pracy Oddziału Warszawskiego

Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 2, 127-130

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanisław Makowski

O FORMACH PRACY ODDZIAŁU WARSZAWSKIEGO

Oddział Warszawski skupia obecnie ok. 150 członków rekrutujących się przeważnie spośród pracowników naukowych, nauczycieli, pracowników wydawnictw i bibliotek. A zatem warunki zewnętrzne i wewnętrzne Oddziału tak się układają, że poszczególni członkowie mają możliwości zaspakajania swoich zainteresowań historycznoliterackich albo we własnych miejscach pracy, albo w ramach publicznych akcji naukowych i kulturalnych prowadzonych przez inne stołeczne instytucje. Dlatego też działalność Zarządu w ciągu ostatnich pięciu lat musiała iść przede wszystkim w kierunku wynalezienia takich form pracy, które zapewniałyby członkom zaspakajanie określonych potrzeb jedynie na terenie Oddziału. Jednocześnie było dla Zarządu rzeczą oczywistą, że nie może zrezygnować z tradycyjnej i wypróbowanej już w naszym Towarzystwie formy, jaką są odczyty naukowe. Wycho-
dząc z tego założenia, Zarząd starał się zapewnić akcji odczytowej systematyczność i ciągłość. Ważnym czynnikiem było tu wybranie stałego dnia zebrań (poniedziałek), określenie częstotliwości odczytów (raz w miesiącu), zapewnienie stałej sali posiedzeń (Gmach Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego) - i co najważniejsze - atrakcyjnych dla członków Oddziału tematów i prelegentów.

W tematyce zebrań naukowych poza problematyką (np. odczyt prof. S. Żółkiewskiego o aktualnych tendencjach we współczesnej literaturze polskiej, czy prof. M. Janion o głównych problemach współczesnej metodologii badań literackich) dominowały odczyty poświęcone poszczególnym pisarzom i utworom (np. odczyty prof. J.Z. Jakubowskiego o Żeromskim, J.W. Gomulickiego o Norwidzie, czy doc. Z. Stefanowskiej o "Wielkiej improwizacji"). W doborze tematów starano się zwłaszcza uwzględnić potrzeby najliczniejszego w naszym Oddziale środowiska nauczycielskiego (np. odczyty z okazji rocznic Żeromskiego czy Reymonta). Prelegentami na zebraniach naukowych Oddziału byli najczęściej pracownicy Uniwersytetu i Instytutu Badań Literackich PAN, a zwłaszcza tak zasłużeni w historii naszego Oddziału i Towarzystwa jak prof. Z. Szmydtowa i prof. J. Krzyżanowski.

Twórczy i atrakcyjny element wnosili do naszej akcji odczytowej prelegenci z innych Oddziałów, tacy jak prof. H. Markiewicz z Krakowa, czy prelegenci zagraniczni jak profesorowie S. Subotin, i J. Živanovič z Jugosławii, prof. Cl. Backvis z Belgii, doc. D. Kacnelson z ZSRR.

Poza pojedynczymi odczytami zorganizowano również w ostatnim pięcioletniu kilka zebrań mających charakter niewielkich sesji naukowych. Taki charakter nosiło uroczyste zebranie poświęcone uczczeniu 50-lecia pracy naukowej prof. J. Krzyżanowskiego (25.XI.1963), zebranie i wystawa poświęcone pamięci prof. W. Borowego (18.X.1965), dyskusja na temat historii w literaturze (29.XI.1965), wieczór poświęcony Cervantesowi (30.V.1966), spotkanie polonistów w setną rocznicę urodzin prof. I. Chrzanowskiego (12.XII.1966), zebranie poświęcone setnej rocznicy urodzin Reymonta (29.V.1967).

Wszystkie wymienione typy zebrań cieszyły się na ogół dużą popularnością. W niektórych z nich uczestniczyło po 80 - 150 osób. Niejednokrotnie rozwijały się długie i twórcze dyskusje. Interesujące okazały się zwłaszcza odczyty i wypowiedzi poru-

szające problematykę z pogranicza dwu dyscyplin np. literatury i historii. Dlatego też Zarząd przewidział w planie perspektywnym jeszcze kilka prelekcji poświęconych powiązaniom literatury z takimi dziedzinami jak np. filozofia, socjologia, teatr, telewizja itp.

Inną formą pracy Oddziału w tym okresie były spotkania o charakterze literacko-towarzyskim przypominające nieco tradycje XIX-wiecznego salonu literackiego. Jedno z nich, w salach Muzeum A. Mickiewicza w Warszawie, zorganizował dla naszego Oddziału dyr. A. Mauersberger (25.III.1965). Wypełniło je oglądanie zbiorów specjalnych muzeum, czytanie ciekawej korespondencji literackiej oraz rozmowy towarzyskie przy kawie. Podobne spotkanie zorganizowano przy pomocy dyrekcji i pracowników Biblioteki Narodowej w salach Pałacu Rzeczypospolitej w maju (16.V.1966). Stało się ona okazją do obejrzenia najcenniejszych zabytków piśmiennictwa polskiego w Bibliotece Narodowej. Ten sam charakter miało także spotkanie w domu-muzeum Władysława Broniewskiego w Warszawie (19.VI.1966). Gospodynią spotkania była żona poety, p. W. Broniewska.

Dużym zainteresowaniem i powodzeniem cieszyły się innego jeszcze typu imprezy zainicjowane przez prof. J. Kulczycką-Saloni, a mianowicie wycieczki turystyczno-literackie. Prowadziły one szlakami takich pisarzy i utworów literackich jak Kraśński (Ciechanów-Opinogóra-Pużtusk 7.VI.1964), jak "Wierna rzeka" (Strawczyn-Wesoła-Małogoszcz, 6.VI.1965), trylogia Sienkiewicza (Węgrów-Drohiczyn-Białowieża, 5.VI.1966), "Chłopi" Reymonta (Lipce, zespół ludowy "Wesele Boryny", prelekcja o Reymoncie prof. J.Z. Jakubowskiego, 11.VI.1967). Wycieczki te poza niezapomnianymi wrażeniami i przeżyciami dostarczyły uczestnikom interesujących materiałów do pracy naukowej i dydaktycznej.

Poszukiwanie atrakcyjnych form pracy, dążenie do maksymalnego zaspokojenia polonistycznych zainteresowań stało się możli-

we dzięki nawiązaniu przez Zarząd Oddziału stałej współpracy z takimi instytucjami jak Uniwersytet Warszawski, Instytut Badań Literackich PAN, Biblioteka Narodowa, Muzeum Adama Mickiewicza, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej itd. Współpraca ta przynosi obopólne korzyści. Towarzystwu zapewnia prelegentów, sale odczytowe, sale spotkań, środki komunikacji itp. Dla wspomnianych zaś instytucji Towarzystwo nasze jest naturalnym i dogodnym terenem kontaktów i pożytecznej współpracy z szerokim środowiskiem społecznym.